GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 36 fr., pe șése lunĭ 18 fr., pe trei lunĭ 9 francĭ.

ANULŬ XLVIII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 118. *Mercurĭ 29 Maiu (10 Iunie)* **1885.**

Brașovŭ, 28 Maiu (9 Iunie) 1885.

Unŭ colaboratorŭ alŭ ḍiarului „Egyetértes“, făcêndŭ o escursiune cu unŭ deputatŭ ungurŭ, în comitatulŭ Huniădórei, istorisesce multe de tóte despre lupta desperată, ce o pórtă în acelŭ comitatŭ o mână de „elementŭ cultŭ maghiarŭ“ cu românimea de acolo, ca sĕ o recuceréscă pentru „idea naționala și de statŭ maghiarŭ.

Este cunoscutŭ, că pretinșii învĕțațĭ ungurĭ din Huniădóră au făcutŭ straniă descoperire, că poporulŭ românŭ de acolo arŭ fi compusŭ mai multŭ din Maghiarĭ romanisațĭ. Acéstă descoperire le servesce ca îndemnŭ și mai mare de a face din Românii Uniădórei Ungurĭ.

„Lupta pentru recucerire“, cum o numescŭ ei, formézǎ obiectulŭ celei mai marĭ admirațiunĭ a numitului călĕtorŭ.

In comitatulŭ Huniădórei, ḍice elŭ, fiecare Ungurŭ, e pĕtrunsŭ de marea însemnătate a misiunei sale patriotice, fiecare e unŭ apostolŭ alŭ lățirei ideii naționale. Muncesce, se ostenesce, ca sĕ-și câștige pânea de tóte ḍilele, și pe lângă acésta ține cu totŭ sufletulŭ la ideia de a recucerí pentru maghiarismŭ pe toțĭ aceia, carĭ s'au ruptŭ de elŭ, și și pe aceia sĕ-'ĭ atragă la sine, carĭ niciodată nu s'au ținutŭ de elŭ. Maghiarulŭ se 'narméză cu entusiasmŭ și pe cale pacĭnică pórtă lupta nesângerósă departe de orĭ-ce egoismŭ (?), numai din curatŭ patriotismŭ. Pe fiecare ḍi, pe fiecare sĕptămână înregistréză câte unŭ succesŭ, și nu are altă rĕsplată (?) decâtŭ consciința, că și-a împlinitŭ datoria.“

Centrulŭ acestei lupte — ḍice călĕtorulŭ ungurŭ, — este colonia dela stațiunea Piski.

Dela acestŭ punctŭ se lățesce maghiarisarea, aicĭ se află o scólă maghiară cu șése clase, care are trei sute de scolarĭ; scolarii suntŭ în cea mai mare parte din cele trei sate dimprejurŭ. Ei suntŭ toțĭ Românĭ, a cărorŭ părințĭ nu sciu de locŭ ungaresce dar pentru aceea „se maghiariséză“ copii lorŭ în scólă. Invĕțătorii se îngrijescŭ și de aceea, ca sĕ bage în copii semțĕmêntulŭ naționalŭ maghiarŭ și impresiunile ce le capĕtă în scólă copilulŭ — speră călĕtorulŭ ungurŭ — că nu se vorŭ schimba prin contactulŭ lorŭ cu părinții.

Apoi ne mai spune, că scolarii au declamatŭ versurĭ frumóse ungurescĭ, și că óspeții au fostŭ primițĭ, la intrarea lorŭ în scólă, de fetița preotului românescŭ dela Deda, c'unŭ discursŭ de bine-venire; ea era îmbrăcată în haine românescĭ, dér cu atâtŭ mai multŭ a surprinsŭ curata limbă unguréscă, cu care a recitatŭ discursulŭ ei bine studiatŭ.

Acelașĭ călĕtorŭ a întâlnitŭ în alte sate din apropiere scolarĭ românĭ, carĭ toțĭ vorbeau ungaresce. Se aflau acolo mamele unora din copii, ele nu sciau nimicŭ ungaresce, dér sĕ fi ḍisŭ, că băeții lorŭ le învață acasă ungaresce. (sic!)

Călĕtorulŭ termină prin a-și esprimă încă odată admirațiunea pentru „succesele“ ce s'au dobênditŭ în comitatulŭ Uniădórei pe terĕmulŭ maghiarisărei învĕțămêntului poporalŭ, ḍicêndŭ între altele:

„...Este neîndoiosŭ, că Maghiarii uniădórenĭ lucră cu mare energiă pentru maghiarisare...... Preoții românĭ se încércă de a contrastá, dér suntŭ slabĭ, pentru ca sĕ se pótă opune. Puterea stăruințelorŭ de maghiarisare se sémte tare... Óre așa sĕ fiă?

Nu credemŭ ca puterea de resistență a românismului în Uniădóra sĕ fiă înfrantă. Dér mărturisimŭ că suntemŭ fórte neliniștițĭ, din causa tăcerei ce domnesce p'acolo de vreo doi anĭ încóce.

Dormŭ conducĕtorii Românilorŭ? De ce nu'șĭ dau mâna și ei, carĭ suntŭ multŭ mai numeroșĭ ca Maghiarii, spre a se apĕra de uneltirile de „recucerire“ ale acestora? De ce o mână de Ungurĭ se facă mai multŭ ca o óste de Românĭ? Cândŭ se vorŭ deștepta odată și frații din Unidóră? Orĭ dóră nu sunt și ei atâtŭ de harnicĭ, ca sĕ îmbrace apostolatulŭ naționalŭ, pentru binele și fericirea poporului românŭ? —

Limba maghiară în școlele române.

Subŭ acestŭ titlu publică „Ellenzék“ din Clușiŭ, în numĕrulŭ sĕu de Lunĭ unŭ articulŭ, care dă pe față tóte tendințele de maghiarisare. Estragemŭ din acestŭ articulŭ următórele:

Se vede că s'a sfîrșitŭ cu gluma . . .

Ordinațiunea ministrului de culte și de instrucțiune publică cu data 28 Maiu nr.: 20,301 face finitŭ orĭ cărei îndoielĭ în acéstă privință.

In sensulŭ acestei ordinațiunĭ este nevalabilă alegerea de învĕțătorĭ ordinarĭ séu provisorĭ a tuturorŭ acelorŭ indiviḍĭ, carĭ au căpĕtatŭ decretulŭ începêndŭ dela 20 Iuniu 1882, dér nu și-a însușitŭ limba maghiară in scriere și în vorbire.

Invĕțarea limbei maghiare este prescrisă în modŭ hotărîtŭ și inspectorii școlarĭ și comisiunile administrative au fostŭ provocate sĕ ia mĕsurile necesare.

Așadar, începemŭ în cele din urmă sĕ lucrămŭ cu seriositate.

Cum a fostŭ pănă acum?

A fostŭ așa, că autoritățile școlare române și-au bătutŭ jocŭ de lege. Au alesŭ și numitŭ asemenĭ învĕțătorĭ, carĭ nu cunoscéu limba maghiară, carĭ numai câtŭ i-au auḍitŭ de nume. Limba maghiară pentru aceea nu lipsea din planulŭ de învĕțămêntŭ, dar nimenea nu-o propunea.

Dar și unde învĕțătorulŭ scie ungaresce, nu s'a propusŭ acéstă limbă și dacă au fostŭ trașĭ la rĕspundere pentru acésta respectivii au rĕspunsŭ, că ceice învață ungaresce lipsescŭ din întêmplare dela școlă.

Autoritățile bisericescĭ române mai facŭ și alte comedii (!) înșelândŭ statulŭ (?) și pe ele însele. Susținŭ școle proprie, dar ce fel de școle? Zidirea e nesuficientă; își iau învĕțătorĭ cu câte 60—80 fi. pe anŭ; se propune numai odată pe sĕptémână (?), recvisite de școlă tufă . . . .

Acéstă procedere o practică bisericile române și acolo, unde se află și școlă de statŭ și comunală.

Legea ar trebuì sĕ se reviḍuéscă și sĕ se străforme somându-se autoritățile confesionale ca sĕ arăte în timpŭ de doi anĭ starea școlelorŭ. Dacă în acestŭ timpŭ nu vorŭ rĕspunde tuturorŭ îndatoririlorŭ sĕ'și pérdă dreptulŭ de a mai susțíné școle proprie.

Confesiunile deschidŭ totŭ felulŭ de școle nepermise după lege și p'acolo pe unde statulŭ s'a gânditŭ la instucțiune. Dar e mai bine sĕ nu fie nici o școlă în comună, decâtŭ sĕ fie astfelŭ de școle, asemenĭ școle trebuie sĕ péră!

Trefort a observatŭ cum voiescŭ sĕ se jóce naționalitățile cu limba maghiară și s'a apucatŭ sĕ pună capĕtŭ agitațiunilorŭ culpabile.

Munca lui trebuie sĕ fie încoronată de succesŭ, căci dóră legea este pe partea lui.

Intr'adevĕrŭ, Trefort e cu legea și legea e cu elŭ. Cu alte cuvinte: când îĭ convine merge elŭ cu legea, cândŭ nu trebuie sĕ mérgă legea cu elŭ. Bietele naționalitățĭ sunt astfelŭ dependente dela grația ministrului și legea pentru ele nu mai e lege, ci unŭ jocŭ capriciosŭ alŭ voinții ministrului.

Ordinațiunen ministrului de instrucțiune, de care vorbesce foaia maghiară, este unŭ viu documentŭ, că dreptate au avutŭ cei ce au ḍisŭ la 1879, că legea privitóre la întroducerea forțată a studiului limbei maghiare în școlele nóstre poporale amenință viața acestorŭ școle!

O părere și unŭ sfatŭ.

Blașiu în 8 Iuniu.

Domnule Redactorŭ!

Amŭ avutŭ destulă ocasiune, când cu alegerile dietale din anulŭ trecutŭ, a ne convinge despre réua purtare a unorŭ preoțĭ, învĕțătorĭ și altorŭ Românĭ de o parte, ér de alta despre buna conduită a altora; dar nu numai anulŭ trecutŭ avut'am prilegiu de durere pentru atitudinea lorŭ, ci până în ḍilele din urmă amŭ putŭtŭ și putemŭ notá numele unora cu atitudine greșită, obscurĭ în ce privesce acțiunea lorŭ națională.

Causa relei lorŭ atitudine, credŭ a o afla în indiferentismŭ și în ignoranță. In indiferentismŭ întru câtŭ dênșii nu-șĭ batŭ capulŭ cum sĕ-șĭ procure vre-unŭ ḍiarŭ naționalŭ românŭ, care se luptă cu abnegațiă pentru poporulŭ nostru și care le-ar servi ca unŭ îndreptarŭ și unŭ conducĕtorŭ credinciosŭ pe calea adevĕrului, și așa unii — cu deosebire funcționarii, ca sĕ nu se arate rĕi patrioțĭ și sĕ nu cadă în disgrația superiorilorŭ lorŭ ungurĭ, — deși credŭ că cei mai multĭ nu din inimă, procură foi ungurescĭ seducătóre și șovinistice, care têmpescŭ bunulŭ simțŭ și așa cu încetulŭ, în nepăsarea lorŭ față cu ḍiarele românescĭ naționale, se înstrăinéză dela sînulŭ națiunii.

Unŭ fĕtŭ alŭ indiferentismului e ignoranța îu sensŭ mai estinsŭ, căcĭ de unde, décă nu totŭ dintr'unŭ felŭ de indiferentismŭ, provine că unii preoțĭ și învĕțătorĭ nu-șĭ procură ḍiare române, deși starea lorŭ materială ar concede acésta?

Altfelŭ stă lucrulŭ cu ignoranța luată în sensŭ strînsŭ; sub acésta voiescŭ a înțelege, că unii preoți și învĕțătorĭ — către dênșii mĕ îndreptŭ mai multŭ fiindcă în prima liniă ei suntŭ chemațĭ a conduce poporulŭ, nu-sŭ numai chemațĭ, ci le e chiar o datorință imperativă a lorŭ sĕ-lŭ conducă — cu totŭ sufletulŭ ar voi ca ei sĕ-șĭ procure o lectură plăcută prin procurarea de ḍiare române și așa sĕ sciă conduce poporulŭ pre calea adevĕrului, starea lorŭ materială însĕ nu le concede a-o face acésta nicĭdecum.

Fiindŭ naționalitatea în strînsă legătură cu biserica, credŭ și îmĭ place a crede că și alții vorŭ fi de o părere cu mine, că păstorii noștri sufletescĭ suntŭ chemațĭ sĕ curme relele acestea, carĭ ne ducŭ totŭ mai multŭ spre decădere morală în detrimentulŭ naționalității, impunêndŭ tuturorŭ preoțilorŭ și învĕțătorilorŭ procurarea de ḍiare române. Și acésta — aflu de bine — cam în urmatorilŭ modŭ: preoții și învĕțătorii, carĭ dispunŭ de o avere óreșĭ-care îmbucurătóre sĕ fie siliți a-șĭ procura *celŭ puținŭ o* fóiă română cu programă națională, din banii lorŭ proprii, ér cei cu stare materială debilă, din banĭ de ai comunei respective, dintr'unŭ óreșĭ-care fondŭ séu cassă de a dênsei.

Credêndŭ a nu fi causatŭ prin acésta nicĭ o supĕrare nicĭ într'o parte nicĭ într'alta, ci espunêndu-mĭ simplaminte părerea mea, sulevată într'o conversare cu nisce onorabilĭ preoțĭ, rĕmânŭ ș. c. l. *Brutus.*

SCIRILE ḌILEI.

Delegațiunile scólelorŭ române de aci au alesŭ Sâmbătă Eforia în persónele următorilorŭ domnĭ: dela Sf. Nicolae: Ioanŭ Petricŭ, C. Popazu, I. Lengĕrŭ, St. Iosifŭ, V. Voina, I. Stinghe, prof.; din Cetate: N. Strĕvoiu, D.

Ioncioviciu, N. Ciurcu, Diam. Manole, G. B. Popp și P. Nemeșŭ.

—0—

»Sieb. Deutsch. Tgbl.« e de părere, că transportulŭ de porcĭ, care a fostŭ înapoiatŭ din Steinbruch în Sibiiu a fostŭ sănĕtosŭ și că pré s'au grăbitŭ veterinarii din Steinbruch a'ĭ declara bolnavĭ de vreme ce atâtŭ la visitarea dela Turnu-roșu câtŭ și la cea din Sibiiu porcii s'au găsitŭ deplinŭ sănătoșĭ. După întórcere nouă visitare s'a făcutŭ în Sibiiu și s'au declaratŭ ca bolnavĭ 3 porcĭ, dér nu de bóla de gură și de unghii. Se va face o nouă visitare. Comercianții, trei Românĭ, suferŭ pagube enorme.

—0—

D. Remus Roșca, candidatŭ de preoțŭ, Sâmbătă în 6 Iuniu n. a fostŭ promovatŭ din partea universitățiĭ din Pesta la gradulŭ de doctorŭ în sciințele de statŭ. Felicitămŭ pe tĕnĕrulŭ doctorŭ!

—0—

Societatea de lectură »In. M. Clainiană« a teologilorŭ din Blașiu, ținĕndu-șĭ în 30 Maiu st. n. a. c. ședința constituantă, și-a alesŭ de oficialĭ pentru anulŭ scolasticŭ viitorŭ pre următorii domnĭ: președinte Macaveiu Groze clericŭ de anulŭ III, redactorŭ la fóia »Furnica« Demetriu Deacŭ clericŭ de an. III, notarulŭ corespondințelorŭ: Georgiu Chețianu cler. de an. III, cassarŭ: Basiliu Sêrbu cler. de an. II, controlorŭ Atanasiu Bologa cler. de an. I, bibliotecarŭ Valeriu Comșa cler. de an. I, rĕmânĕndŭ a se alege notarulŭ ședințelorŭ cu începutulŭ anului scolasticŭ viitorŭ.

—0—

»Kärntner Allg. Zeitung« a apărutŭ în doliu, findcă în cerculŭ electoralŭ electoralŭ alŭ Clagenfurtului s'a alesŭ ca deputatŭ în Reichsrath ministrulŭ de comerțŭ br. Pino.

—0—

Ḑiarulŭ liberalŭ din Berlin »Vossische Zeitung,« într'unŭ articulŭ de fondŭ consacratŭ memoriei rĕposatului întru fericire principe Anton de Hohenzollern, laudă în terminĭ căldurośĭ nobilele calităţĭ și marile merite ale ilustrului decedatŭ și între altele ḑice, că A. S. R. Principele Anton n'a încetatŭ nicĭ unŭ momentŭ de a purta o viuă solicitudine pentru interesele Statului românŭ.

—0—

In urma morții A. S. regale Antonŭ de Hohenzollernŭ, s'a ordonatŭ în armata română unŭ doliu de 30 de ḑile.

—0—

Comitetulŭ institutitŭ pentru ridicarea statuei lui C. A. Rosetti a începutŭ sĕ distribue în publicŭ liste de subscripțiune împreună cu unŭ apelŭ.

—0—

»Voința Națională« află, că guvernulŭ românŭ ar avea de gândŭ sĕ instaleze pe una din moșiile Statului din județulŭ Bacău o fabrică de sodă din sare.

—0—

Parchetulŭ din Paris se ocupă de câteva sĕptĕmânĭ cu o defraudare de vr'o sută de milióne francĭ, ce s'ar fi comisŭ cu ocasiunea morții prințului Sturza în anulŭ trecutŭ. Moștenitorii acestuia aflară, după mórtea prințesei Sturza născ Vogorides întâmplată în anulŭ acesta, numai 200 milióne din averea rĕposatului prințŭ. Cercetarea din partea tribunalului a obținutŭ resultatulŭ, că prințulŭ cu câteva ḑile înainte de mórtea sa plasase 3 milióne francĭ în consols englezĭ. Despre celelalte 95 până la 97 milióne nu se scie încă nimicŭ.

—0—

Ministrulŭ francesŭ de instrucția Goblet rĕspunde la protestulŭ archiepiscopului din Paris contra secularisării Pantheonului prin următórea scrisóre: »Domnule Archiepiscopŭ! 'Mĭ-ațĭ adresatŭ unŭ protesŭ, a căruĭ formă și conținutŭ depășescŭ cu totulŭ drepturile ce avețĭ. In órecare mĕsură vĕ înțelegŭ iritațiunea contra hotărîriĭ privitóre la Pantheon, deși acésta e pe deplinŭ legală și edificiulŭ nicĭodată n'a fostŭ cnsideratŭ de faptŭ ca o biserică menită pentru scopurĭ de cultŭ. Insă sentimentulŭ d-vóstră nu scusă aberațiunile limbagiului, ce suntŭ contrare caracterului înaltelorŭ funcțiunĭ și datoriilorŭ d-vóstră fațǎ cu guvernulŭ, și nu vĕ autorisă de locŭ sĕ discutațĭ actele și politica generală a guvernului. O asemenea atitudine nu e de natură de a stabili raporturĭ pacifice între biserică și statŭ. Regretŭ acésta. Rĕmâne asupră-vĕ de a aprecia, dacă astfelŭ aduceţĭ unŭ serviciu folositorŭ intereselorŭ, pe care le apărațĭ.«

—0—

Serbarea Duminecilorŭ. Corpulŭ negustorilorŭ de Mode-Manufacte și Mărunțișurĭ s'a adunatŭ 6 Iuniu a. c. sub presidiulŭ D-lui Carolŭ Fabricius și s'a luatŭ prin aclamațiune o decisiune pentru odihna Duminicei, obligându-se fiecare a aduce, la îndeplinire acéstă resoluțiă, începĕndŭ cu data de 12 (24) Iuniu. Prin acésta e rugatŭ publiculŭ comersantŭ din Brașovŭ a 'șĭ regula astfelŭ afacerile sale ca Duminecile sĕ fiă respectate dica data de mai susŭ.

—0—

La cununia d-lui Teodor de Prunculŭ ce s'a celebratŭ Duminecă în Brașovŭ, au asistatŭ ca nașĭ d. George Goilav cu amabila sa soțiă. D-sa este unulŭ dintre marii proprietarĭ cei mai de frunte și inteligențĭ în Botoșanĭ.

Uneltirĭ de maghiarisare în Selagiu.

Selagiu 26 Maiu 1885.

Puternicii stăpânĭ din înaltulŭ Olimpŭ, îngrijațĭ de sórtea nóstră, cu sila voiescŭ a ne îndopá cu cultura maghiară, ei nu voiescŭ ca în seclulŭ presentŭ numitŭ alŭ civilisațiunei — când tóte popórele cu sete alérgă după cultură — sĕ ne lase de capulŭ nostru ca noi de noi prin școlile nóstre, prin esercearea limbei nóstre și rĕḑimațĭ pe ajutoriulŭ nostru sĕ ne putemŭ lumina, ci predomnițĭ de pofta nesățiósă ca cu timpŭ sĕ ne pótă ab sórbe în elementulŭ maghiarŭ, prin totŭ feliulŭ de uneltirĭ se nĕsuescŭ a ne despoia și de puțina libertate de care ne-amŭ pututŭ bucurá până aci sub fericita lorŭ ocârmuire.

Șovinismulŭ maghiarŭ este în órba presupunere, că în statulŭ nostru poliglotŭ numai o limbă póte sĕ esiste și aceea este limba maghiară, și spre a-șĭ realisá acestŭ visŭ de aurŭ, prin desconsiderarea drepturilorŭ altorŭ naționalitățĭ aduce legĭ numai în favorulŭ Maghiarilorŭ, ridică societățĭ de cultură maghiare, cu ajutorulŭ cărora pre cei slabĭ de ângerŭ dintre naționalitățĭ voiesce a-i renega dela limba și națiunea în care s'au născutŭ și crescutŭ și a-i preface în strĕnepoțĭ de ai lui Arpadŭ. Cu unŭ cuvêntŭ pentru Maghiarĭ se face totŭ, ér pentru noi Românii nimica, ba cu durere vedemŭ că și ce ni-au datŭ mai nainte cu mâna dréptă acea ne-o iau acum cu cea stângă.

Prin lege este decretată limba română de egalŭ îndreptățită cu limba maghiară, dér în pracsă de acésta nicĭ pomană, ci din contră limba nóstră este eschisă dela officiele publice și încetulŭ cu încetulŭ voiescŭ de-a o eschide și din scólile nóstre pe carĭ le susținemŭ din sudórea nóstră.

Comitatulŭ nostru Selagiu încă se bucură de rara fericire cu care este onoratŭ din partea societății maghiarisătóre din Clușiu, care se trudesce a-șĭ estinde aripele sale ocrotitóre și preste noi. Și nouĕ fiilorŭ Selagiului ni se apropiă timpulŭ luminei, da! căcĭ sórele culturei maghiare și preste noi va trimite de aci înainte radele sale. Semnalulŭ ni s'a datŭ. Primăriile (antistiele comunale) au fostŭ provocate prin solgăbirĕi a-șĭ da rĕspunsulŭ la întrebările societății clușene — cunoscute deja on. publicŭ din colónele prețuitei »Gazete;« așa dară ispita se apropiă de noi, suntemŭ însĕ în firma credință că între noi puținŭ sporŭ va puté face propaganda clușiană.

Pe la noi, stimate d-le Redactorŭ, până acumŭ nu s'a lucratŭ așa pe fațǎ cu maghiarisarea, dér acum și cârmacii comitatului nostru nu voiescŭ a rĕmâné îndĕrĕmâné îndĕrĕptulŭ Clușenilorŭ și Deșenilorŭ fanaticĭ. In ḑilele trecute solgăbirĕulŭ din cerculŭ Zelăului Viski, Zsigmond, sub nro. 799 din 1885 pe basa articlului XIV § 42 din 1876 a provocatŭ eforiele scolare sĕ procureze pe séma scólelorŭ manualele maghiare »Életmentés es egésségtan« și »verérkönyo az életmentés es egésségtankoz« dândŭ totodată strictŭ ordinŭ învĕțătorilorŭ ca sĕ le propună elevilorŭ, ér dre judii comunalĭ i-a îndatoratŭ sĕ raporteze la finea fieşcăruia anŭ încâtŭ s'a făcutŭ destulŭ numitului ordinŭ.

Lucru ciudatŭ a impune ca în scólele nóstre confesionale, unde copii nu pricepŭ nicĭ o iotă din limba maghiară, sĕ se propună elevilorŭ, carĭ abia potŭ face ceva progrese în limba lorŭ matetnă. Pentru de a scăpá pe bieții noștri învĕțătorĭ de încurcala la care i-a adusŭ acéstă ordinațiune, ar face bine d. solgăbirĕu décă pentru fieşce care învĕțătorŭ din cerculŭ sĕu va procura dela firma „Tisza-Trefortŭ« câte o mașină meshanică, cu ajutorulŭ căreia apoi ca printr'o tigvă (solcerŭ) sĕ pótă turna în capulŭ copiilorŭ nepricepuțĭ cultura maghiară pe care maghiarismulŭ o cugetă de unica chiămată a civilisá Orientulŭ, dér pe calea apucată fie siguri flămânḑii noștri contopitori că nu'șĭ vorŭ ajunge ținta de regeneratorĭ, nu, pentru că cultura nu se rĕspândesce prin răpirea cu forța a drepturilorŭ nicĭ prin desele insulte aruncate cu atâta obrăsnicià asupra acelorŭ cetățenĭ pacīnicĭ ai patriei, carĭ n'au ferirea a fi membrii ai puternicei rase maghiare, ci prin respectarea „egalității, frățietății și libertății" tuturorŭ popórelorŭ de sub sceptrulŭ augustei case domnitóre lotaringo-habsburgice, fii lui Arpad de acéstă trinitate fugŭ ca draculŭ de tămâiă, ba încuragiațĭ și de sprigiulŭ ce-lŭ întêmpină la noii cetățenĭ percinațĭ ai patriei dela micŭ până la mare și-au pusŭ umĕrulŭ la carulŭ maghiarisării, dér nĕcazulŭ pe ei că deși au dohotŭ destulŭ nu-lŭ potŭ unge așa sĕ lunece pe placŭ, ba potŭ ḑice că acela merge de tóte patru rótele împedecatŭ, și în scurtŭ va stá pe locŭ, rĕmânĕndŭ tótă ostenéla înzadarŭ.

Aḑĭ Dle Redactorŭ, când iți scriu aceste rêndurĭ, s'a sêmțitŭ în jurulŭ nostru unŭ cutremurŭ de pămĕntŭ, care na duratŭ mai multŭ de o minută, dér a fostŭ destulŭ de puternicŭ încâtŭ a clătinatŭ edificiile de cugetai că acușĭ se vorŭ ruina. Poporulŭ, care nu-șĭ mai aduce aminte de asemenea evenimentŭ, întêmplatŭ în părțile nóstre, a fostŭ cuprinsŭ de spaimă și-lŭ ține de rĕu augurŭ.

Circeanulŭ.

Rĕsboiu vamalŭ între Ungaria și România.

»Sieb. Deutsch. Tgbl.« și chiar guvernamentalulŭ »Hermanst. Ztg.,« găsescŭ că nedreptate s'a făcutŭ comercianților românĭ dela Cânenĭ, înapoindu-li-se din Steinbruch transportulŭ de porcĭ fără nicĭ o causă. Amêndouĕ aceste foi susținŭ, că porcii s'au găsitŭ deplinŭ sănĕtoșĭ și că închiderea granițelorŭ s'a ordonatŭ pe nedreptŭ.

Guvernulŭ românŭ încă rĕspunde cu aceleașĭ mĕsurĭ. Se vede că guvernulŭ nostru și-a pusŭ în gândŭ sĕ omóre comerciulŭ și industria ardelénă, căcĭ Ardélulŭ are multe daraverĭ cu România.

Câtŭ de amărîtŭ e statulŭ vecinŭ din causa mĕsurilorŭ aspre luate de guvernulŭ ungurescŭ în contra esportului românŭ, ne arată următórea comunicare ce ni o dă „Kronst. Zeitung.:«

»Protocolulŭ camerii comerciale și industriale din Brașovŭ din ședința dela 23 Aprilie 1885 cuprinde între altele o informațiune a d-lui Diamandi Manole, președintele camerii, care ne umple în adevĕrŭ de consternațiune. Președintele ne a comunicatŭ experiențele, pe care le-a câștigatŭ de curêndŭ la concursulŭ d-sale pentru furnisarea de materii de haine de Brașovŭ pentru armata română pe anulŭ 1885. Elŭ a presentatŭ și de astădată, precum în toțĭ anii, ministrului reg. românescŭ de rĕsboiu mostrele sale și a primitŭ dela acesta rĕspunsulŭ, că ministerulŭ românŭ a hotărîtŭ ca, pre lângă tótă îndestulirea cu materiile comandate pentru îmbrăcarea armatei din Brașovŭ prin d-lŭ Diamandi Manole, sĕ numai cumpere marfă austro-ungară și prin urmare nicĭ marfă de Brașovŭ, deórece Austro-Ungaria se închide în contra imrotrului de producte române (vite și lână.) Elŭ, referentulŭ a cerutŭ în acestŭ casŭ întrepunerea ambasadorului ces. reg. din Bucurescĭ prin o cerere, pe care a cetit-o, și acuma aștéptă după resultatŭ. Dacă va rĕmâné lucrulŭ cu acéstă esclusiune, la hotărîrea d-lui ministru românŭ, în acestŭ casŭ se va face multă daună atâtŭ d-sale, câtŭ și mai multorŭ fabricĭ de postavŭ din Brașovŭ.

„După ascultarea acestei întêmplărĭ consternatóre și după ce membrii presențĭ ai camerei au mulțumitŭ d-lui Diamandi Manole pentru ostenelele sale, ce suntŭ spre binele întregului, camera a luatŭ următórea hotărîre:

»Impărtășirea d-lui Diamandi Manole nu numai că sĕ ia spre sciință cu mulțămită, ci se va face totodată raportŭ despre acésta și d lui ministru r. ung. de comerciu pentru considerarea ocasională a acestei dispoșiții îndreptate în contra Austro-Ungariei.«

In astfelŭ de împrejurărĭ, nu scimŭ, ḑeu, cum se va putea reînoi convenția comercială cu România, așa ca comerțulŭ și industria nóstră sĕ nu decadă. Guvernulŭ vienezŭ ar fi dispusŭ sĕ ție sémă de cererile României, dar celŭ din Pesta se pare că nu vrea sĕ scie de acésta.

Congresulŭ literarŭ internaționalŭ.

Alŭ optulea congresŭ literarŭ și artisticŭ internaționalŭ își va ține sesiunea la Madridŭ, în Octomvre 1885, spune „Telegrafulŭ.«

Cu ocasia acestui congresŭ, Asociația a desemnatŭ ca subiectŭ alŭ concursului internaționalŭ cestiunea următóre:

Simțĕmĕntulŭ onórei: Espresia sa în literatura spaniolă și în literaturile celorlalte țĕrĭ.

Scriitorii din tóte țĕrile suntŭ invitațĭ ca sĕ concure.

Manuscriptele, a cărorŭ lungime nu trebue sĕ fie mai mare de 1000—1200 linii, trebuescŭ adresate, francate și recomandate, înainte de 31 Augustŭ 1885, secretarului generalŭ alŭ Asociațiunei. d. J. Lermina, la Bry-sur-Marne (Seine).

Nu va trebui sĕ fie semnate; ele vorŭ avea pe plicŭ o devisă, care va fi repetată pe unŭ plicŭ pecetluitŭ conținĕndŭ numele și adresa concurentului; plicurile nu vorŭ fi deschise decâtŭ după hotărîrea juriului, compusŭ din comitetulŭ de onóre și din biroulŭ Asociației

Se vorŭ decerne douĕ medalii, una ca ânteiulŭ premiu, și-a doua ca alŭ doilea.

Președintele de onóre alŭ Asociației a fostŭ Victor Hugo, care nu va puté fi înlocuitŭ în acestŭ distinsŭ rangŭ.

Președințĭ suntŭ: d-nii Torrès Caicedo, Louis Ulbach, Adolfo Calzads și T. Robert Fleury.

Vice-președințĭ: d-nii Alphonse Pajès, Armand Duraresq, Louis Ratisbonne, Ladislas Mickievicĭ și Clifford Millage.

Secretarŭ-generalŭ: d. Jules Lermina; secretarĭ: d-nii Fr. Baetzmann, C. Ebeling, Louis Cattreux, Al. Cahen și O. Ocampo.

Intre membrii comitetului esecutivŭ alesĭ în sesiunea dela Bruxelles, vedemŭ figurândŭ și pe d-nii B. P. Hășdĕu și Gh. Giuvara.

Cestiunĭ economice

Braşovŭ, 24 Maiu v. 1885.

Dle Redactorŭ! Două prelegerĭ eronomice nu de puţină valóre faţă cu împrejurările locuitorilorŭ acestui ţinutŭ mĕ îndemnă e mĕ folosi de câteva momente libere spre a le da însemnătatea cuvenită.

Diarulŭ germanŭ din loc »Kr. Ztg.« a publicatŭ mai deunădĭ o seriă de articulĭ despre cultura albinelorŭ. Acésta s'a făcutŭ ca unŭ felŭ de pregătire care, sĕ atragă atenţiunea acelora pe carĭ 'i-arŭ putea interesa mai de aprópe astfelŭ de cunoscinţe. Acelaşĭ diarŭ în No. 95 dela 27 Aprile n. din éstŭ anŭ comunică apoi programulŭ unui cursŭ mai sistematicŭ atâtŭ teoreticŭ câtŭ şi practicŭ din albinăritŭ, ca unŭ ramŭ de cultură, care e aicĭ mai multŭ negligeatŭ decâtŭ orĭcare altulŭ, cu tóte favorabilele împrejurărĭ ce le avemŭ. Iniţiativa la acestŭ cursŭ p ecum şi la altulŭ de altă categoriă, despre care voiŭ vorbi mai la vale, s'a luatŭ în sînulŭ reuniunei germane economice comitatense din locŭ (Kronstädter Komitats-Landwithschaftsverein), a cărei conducere o pórtă zelosulŭ parochŭ ev. lut. dela biserica s-tului Bartolomeiŭ din Braşovulŭ vechiŭ dl. Ioh. Hubes ca preşedinte şi dl. Wilh Morres ca secretarŭ. Tótă reuniunea se împarte în mai multe secţiunĭ, între carĭ îmĭ permitŭ a considera aicĭ mai de aprópe pe cea care sĕ ocupa specialŭ cu cultura albinelorŭ şi pe cea care cultivă în specialŭ ramulŭ pomologicŭ. Fiecare secţiune îşĭ are câte unŭ conducĕtorŭ specialistŭ. Conducĕtorulŭ secţiunei celei dintêiu este dl. Horvath, telegrafistŭ, iar celei din urmă d-lŭ advocatŭ Bachmayer. Prin organele conducĕtóre ale Reuniunei se ordinéză din timpŭ în timpŭ câte unŭ cursŭ ca cele memorate mai susŭ. Astfelŭ de cursurĭ, fórte bine sistemisate, s'au ţinutŭ în dilele acestea şi anume celŭ de albinăritŭ din 1—5 Maiu n. în stupina de la curmătură a d-lui G. Horvath, iar celŭ din pomăritŭ la 30 Maiu n. a. c. în frumósa grădină de pe livadea poştii a d-lui Bachmayer.

Arŭ trebui sĕ se scrie cóle întregĭ, décă arŭ fi, ca sĕ se arate totŭ decursulŭ interesantelorŭ prelegerĭ amintite mai susŭ. La acestŭ locŭ îmĭ permitŭ însă a mĕ mărgini numai pe lângă o descriere în liniamentele cele mai generalĭ.

1. Cursulŭ de albinăritŭ s'a începutŭ Vinerĭ, 1 Maiu n. la 10 ore înainte de amédĭ; solemnitatea deschiderii s'a datŭ prin preşedintele Reuniunei d-lŭ I. Hubes afară pe verdeţă în grădina d-lui prelegĕtorŭ G. Horvath printr'unŭ cuvêntŭ călduросŭ şi însufleţitorŭ faţă cu cultura albinelorŭ. Ascultătorĭ la acestŭ cursŭ au fostŭ cam vr'o 20, între carĭ erau mulţĭ chiar din împrejurime atât dintre particularĭ cât şi mai vêrtosŭ dintre învĕţătorii saşĭ, ceeace dovedesce unŭ mare interesŭ cătră totŭ ce e bunŭ şi folositorŭ. In decursŭ de 5 dile s'au ţinutŭ — conformŭ programului statoritŭ deja prin biroulŭ Reuniunei— 9 prelegerĭ atâtŭ înainte câtŭ şi dupĕ amédĭ. Materialulŭ propusŭ a fostŭ pecâtŭ de variatŭ, pe atâtŭ şi de bogatŭ.

S'a descrisŭ corpulŭ şi viaţa albinelorŭ, isvorulŭ nesecatŭ de venitŭ, la care póte ajunge omulŭ prin cultura albinelorŭ, apoi s'au propusŭ şi esplicatŭ în modu fórte amĕrunţitŭ diferite modalităţĭ de tractare întru promovarea măiestrită a culturei albinelorŭ. Orĭce esplicaţiune teoretică se arĕta în practică în frumósa stupină a d-lui prelegĕtorŭ; chiar ascultătorii manipulau cu stupii cu tótă încrederea şi dibăcia, propriă de altfelŭ numai cultivatorilorŭ rutinaţĭ ai stupăritului. Punctele generalĭ, pe lângă cari s'au grupatŭ singuraticele prelegerĭ teoretice şi practice, au fostŭ cam următórele: Scóterea stupilorŭ din iarnă, revisiunea lorŭ, tractarea lorŭ în primăvară, înmulţirea albinelorŭ, înmulţirea măiestrită a stupilorŭ, tractarea lorŭ după înmulţire valórea productelorŭ albinelorŭ, plantele nutritóre, prin cari sĕ promovéză cultura lorŭ, intuirea diferitelorŭ aparate necesarii la cultura albinelorŭ, dintre cari merită tótă administraţiunea unŭ aparatŭ pe catŭ de simplu pe atâtŭ de practicŭ pentru scóterea mierei din figurĭ fără de a sĕ vătăma aceştia.

Tóte aceste prelegerĭ afară de cea diu urmă au fostŭ ţinute de d-lŭ G. Horvath în stupina D-sale dela Curmătură. Zelulŭ şi bunăvoinţa d-lui Horvath pentru aceste prelegerĭ a fostŭ necalculabile, d-sa a jertfit totul pentru acest scop înalt, şi încă între nisce împrejurărĭ dintre cele mai nenorocóse în sînulŭ familiei şi nefavorabile încâtŭ privesce funcţiuuea sa de telegrafistŭ, de unde necăpătând concediu, s'a ajutoratŭ prin substituirea colegilorŭ sĕi. —

Ultima prelegere în acéstă materiă a fostŭ ţinută de dl inginer O. Luckhardt în frumósa vilă a dsale din apropierea gărei Braşovului. Acì s'a vĕdutŭ altfelŭ de construcţiă atât la coşniţe câtŭ şi la stupina întregă, apoi construcţia cea foarte simplă a aparatului de scosŭ mierea din fagurĭ; grădina dsale încă este întocmită cu gustŭ. După intuirea şi a altorŭ aparate de interes s'a încheiatŭ cursulŭ albinăritului printr'unŭ discursŭ rostitŭ cu tótă pompa din partea respectivului parochŭ preşedinte I. Hubes, care a şi adusŭ mulţumită dlorŭ prelegĕtori şi în specialŭ dlui Horvath în numele reuniunei. Merită într'adevĕrŭ tótă lauda stăruinţele dlorŭ prelegĕtori în privinţa acésta. Priméscă pe acésta cale şi căldurósele mele mulţumirĭ pentru jertfele aduse! (Va urma.)

CORESPONDENŢA NÓSTRA DIN COMITATE.

Şeculia de Câmpia, 1 Iuniu 1885.

O mângăiere trebuie sĕ simţéscă în inima sa orice călĕtorŭ nepreocupatŭ, care trecêndŭ prin Câmpiă va cerca şi se va convinge despre progresulŭ surprindĕtorŭ la care a înaintatŭ de unŭ timpŭ încóce starea scólelorŭ nóstre confesionale române. Potŭ sĕ dicŭ, că mai în fiecare comună românéscă edificiulŭ celŭ mai mândru şi mai pomposŭ este şcóla, aşa încâtŭ omulŭ trebuie sĕ admire zelulŭ încordatŭ şi ne înfrânta activitate a conconducĕtorilorŭ bisericescĭ, apoi devoţiunea şi rara bunăvoinţă a poporului care, deşi miserŭ şi împilatŭ, dar când e vorba de binele şi înaintarea naţiunei sale este gata a jertfì totulŭ.

Atarĭ şcolĭ frumóse aflăm în comunele învecinate: Pogăceua, Velcheriu, Şermaşiu, Frata şi aşa mai departe mai în fiecare comună românéscă. Eu însĕ nu voiescŭ şi nicĭ nu suntŭ competentŭ a judeca şcólele altorŭ comune, de aceea mĕ voiu mulţumì a esprima pentru mine şi poporŭ bucuria sufletéscă şi profunda mulţumire ce ni-o procură şcoala nóstră românéscă. la pórta căreia amŭ vĕdutŭ mulţĭ trecĕtorĭ stândŭ în locŭ, admirând'o şi dicêndŭ, că »mai frumósă decât acésta nu credŭ sĕ se afle altă şcólă în Câmpiă«. Dar nu numai splendórea şi frumseţea edificiului este ceeace ne mişcă sĕ ne esprimămŭ mulţumirea nóstră, cât mai vêrtosŭ progresulŭ doveditŭ în acéstă şcólă, căcĭ Ddeu ne-a dăruitŭ cu unŭ învĕţătorŭ, care în decursŭ de 8 lunĭ a făcutŭ peste aşteptare multŭ. Dl Adamŭ Maiorŭ încă de multŭ ne era cunoscutŭ din diaristica română de unŭ învĕţătorŭ destoinicŭ, ér în decursulŭ acestui anŭ şcolasticŭ venindŭ în mijlocul nostru, ne-a arătat în faptă destoinicia sa. Nu e lipsă aci de laudă, căci faptele dlui Adamŭ Maiorŭ sunt destul de puternice pentrn a'i da cea mai viuă expresiune ce se cuvine unui învĕţătorŭ bravŭ şi în totŭ respectulŭ consciu de misiunea sa.

Deşi numai 8 luni trecură de când dl Adamŭ Maiorŭ a păşitŭ ca învăţătorŭ la acéstă şcólă, noi ne putemŭ lăuda cu unŭ numĕrŭ frumosŭ de preste 50 copii, cari sciu fluentŭ scrie iş cetì. In acéstă privinţă admirămŭ pre bunulŭ nostru învĕţătorŭ cu atâtŭ mai tare cu câtŭ suntemŭ convinşĭ despre tractarea nimerită şi manierele plăcute prin carĭ a sciutŭ captiva încrederea, atenţiunea şi iubirea micuţilorŭ sĕi discipulĭ. Nu a neglesŭ d Maiorŭ faţă cu pruncii, nicĭ unulŭ dintre obiectele de învĕţămêntŭ, dar mai vêrtosŭ ne-a pusŭ într'o seriósă uimire progresulŭ în desemnŭ, în limba română şi în socotelă, căci nu numai resolvirea orĭ căreĭ teme cu ajutorulŭ celorŭ patru operaţiunĭ aritmetice fundamentalĭ, dar şi calcularea cu frângerĭ vulgari şi decimalĭ, volumulŭ cubicŭ, aflarea suprafeţei de orice formă o sciu lucra esactŭ şi cu cea mai mare securitate o parte însĕmnată dintre elevii domnului Adamŭ Maiorŭ.

In faţa unui sporŭ aşa frumosŭ într'unŭ timpŭ atâtŭ de scurtŭ afirmŭ cu credinţă tare, că dacă d. Maiorŭ îşĭ va continua misiunea sa cu acelaşŭ zelŭ, preste puţinŭ timpŭ poporulŭ comunei nóstre va fi în totă privinţa la culmea misiunei sale.

Pănă atuncĭ însĕ esprimŭ şi înpreună cu mine îşĭ esprimă oricare părinte recunoscĕtorŭ mulţămirea sa, dorindŭ devotatului nostru învĕţătorŭ ca pentru cruntele sale jertfe aduse pre altarulŭ poporului românescŭ, Ddeu sĕ-lŭ mângăie cu bunătatea sa şi cu îndurările sale sĕ-lŭ recompenseze!

Bine ar fi şi amŭ dori, ca faptulŭ d-lui Adamŭ Maiorŭ sĕ-lŭ urmeze şi alţĭ confraţĭ ai sĕi şi atuncĭ de sigurŭ că nu preste multŭ timpŭ amŭ pute rîde noi de strĕinĭ şi nu strĕinii de noi.

Iacobŭ Calianŭ,
proprietarŭ.

DIVERSE.

O întêmplare îngrozitóre. — I se comunică »Resboiului« următórele din Craiova: Joi 23 curentŭ pe la ora 3 şi jumĕtate după amiadĭ, pe când se începuse lucru la o bina a d-lui Parupschi din strada Unirii s'au surpatŭ din temeliă pe lucrătorĭ casele de alăturĭ cu două etaje foste ale d-nului Scarlatŭ Parisŭ, unde se afla unŭ magazinŭ de tapiserie alŭ d-lui Israilovicĭ. Desastru este înfiorătorŭ, căcĭ pe toţĭ lucrătorĭ i-au strivitŭ zidurile în acea grópă. Mai totŭ oraşulŭ şi cu administraţia s'au adunatŭ spre a da ajutorŭ acelorŭ nenorocite victime d. prefectŭ însuşĭ a pusŭ mâna spre a scăpa viaţa înmormântaţilorŭ de vii. Pănă acuma s'au scosŭ 11 victime parte cu puţină viaţă, parte striviţi de totŭ. Chiriaşulŭ de susŭ împreună cu femeea şi unŭ copilŭ s'au scosŭ cu puţină viaţă şi s'au trimisŭ toţĭ la spitalŭ spre a le da ajutorŭ de va mai fi putinţă. Se crede, că totŭ mai suntŭ 4 séu 5 nenorociţĭ sub dărâmăturile zidurilorŭ. La acéstă întâmplare s'a datŭ ordinŭ de prefectŭ de au venitŭ pe dată pompierĭ cu instrumente şi tóte birjele încărcate cu soldaţĭ dela casarmă pentru a da ajutorŭ. Tótă mobila, oglindĭ etc. din magasinulŭ de tapiseriă s'a făcutŭ în mii de bucăţĭ, din fericire stăpânulŭ magazinului nu se afla acasă, asemenea şi femeea lui plecase diminéţa la Bucurescĭ. Acésta spre sciinţa d-lorŭ ingınerĭ, carĭ dau voiă a se construi binale când cele de alăturĭ suntŭ într'o ruină completă. Inginerulŭ comunii şi architectulŭ binalii suntŭ arestaţĭ.

***

O operaţiune ciudată. — Doctorulŭ Beclard a cititŭ în şedinţa Academiei franceze dela 26 Maiu stilŭ nou, o scrisóre a doctorului Chilbert, care comunică resultatele unei operaţiunĭ de necredutŭ. O fată, perdêndu'şĭ ochiulŭ bolnavŭ de exoftalmie şi de glaucomă, doctorulŭ Chilbert scóse ochiulŭ bolnavŭ şi puse în locu'i ochiulŭ unui lapin (iepure de casă). Transplantarea s'a făcutŭ la 5 Mai. Astădĭ ochiulŭ se hrăneşte, se mişcă, presinteză o consistenţă aprópe normală; ocolurile transparente abia mai suntŭ turbure. Resultatulŭ, dice operatorulŭ, este prea satisfăcĕtorŭ; ochiulŭ de lapinŭ este de preferatŭ ochiului de sticlă, şi nimicŭ nu spune că nu se va putea obţine o întórcere a functiunilorŭ viduale. Trebue sĕ adăogămŭ că acéstă din urmă promisiune a cam făcutŭ sĕ zîmbéscă grava Academiă.

***

Cutremur de pămêntŭ. — Unŭ înspăimêntătorŭ cutremurŭ de pămêntŭ s'a produsŭ în Indiile englese, provincia Caşmirŭ. După o depeşă primită la Londra, cele dintêiu scuturăturĭ au începutŭ Duminecă şi de atuncĭ continuă fără încetare la intervale de câte dece minute. Mai multŭ de cinci-decĭ de persóne se dice că aŭ peritŭ deja, însĕ acéstă cifră se baséză pe socotéla dintêiu, care trebuie sĕ fie departe de cea adevĕrată. Numĕrulŭ morţilorŭ trebuie sĕ fie multŭ mai mare. Numĕrulŭ rîniţilorŭ este enormŭ. Animalele domestice au peritŭ cu sutele. Casarma trupelorŭ de cavaleriă dela Sirinagar e distrusă şi o mare parte de oraşŭ se află în ruine. Poporaţiunile sunt cuprinse de spaimă şi fugŭ în corăbii pe apă orĭ sub corturĭ pe câmpŭ. Provincia Caşmirŭ face parte din principatulŭ de Lahora în regiunea munţilorŭ Himalaia. Ea se mărginesce la nordŭ cu China, la apusŭ cu provincia Peshawur, la răsăritŭ şi miadă-di cu Pendiebul, unde a avutŭ locŭ întrevederea de curêndŭ a emiruluĭ Afghanistanuluĭ cu vice-regele Indiilorŭ, lordulŭ Dufferin. Siringar, despre care se vorbesce mai susŭ, este capitala Caşmirului şi are 75,000 locuitorĭ, între carĭ mulţĭ englesĭ.

***

Unŭ non modŭ de sinucidere. — Unŭ individŭ din Dedham, a căruĭ identitate n'a pututŭ fi stabilită, neavêndŭ cu ce sĕ cumpere unŭ revolverŭ sĕ se sinucidă, 'şĭ-a închipuitŭ altŭ modŭ de sinucidere: luà unŭ tubŭ de aramă, îlŭ încărcà cu pulbere şi glónţe; tubulŭ astfelŭ încărcetŭ a fostŭ legatŭ de unŭ copacŭ. După aceea individulŭ 'şĭ-a legatŭ piciórele cu o funiă şi s'a culcatŭ la pămêntŭ lângă tubulŭ încărcatŭ; cu unu chibritŭ dĕdŭ focŭ pulberei din tubŭ prin o mică gaură. Mórtea a fostŭ instantanee; corpulŭ era aşa de mutilatŭ, că nu mai avea formă omenéscă.

BIBLIOGRAFIA.

Atheneulŭ românŭ: Conferinţe publice 1883—1884 Vol. I. — Confer. 1: „Discursulŭ de deschidere" de C. Esarcu. »Invĕţăminte din Istoria Patriei" de N. Ionescu. — Confer. 2: »Relaţiunile Franciei cu România sub Ludovicŭ XIV, XV şi XVI« de V. A. Urechiă. — Confer. 3: «Invĕţăminte din Istoria Patriei», continuare de N. Ionescu. — Confer. 4: »Apocrifele în literatura română«, de Dr. M. Gaster. — Conf. 5: „Partidele într'unŭ Statŭ constituţionalŭ« de C. Dissescu. — Confer. 6: „Petrea Creţulŭ Şolcanŭ, lăutarulŭ Brăilei« de G. Dem. Teodorescu. — Confer. 7: »Patriotismŭ şi Cosmopolitismŭ» de G. D. Pallade, — Confer. 8: „Statulŭ anticŭ şi Statulŭ modernŭ" de C. C. Arionŭ. — Conferenţe publice 1884—85. Confer. 10: „Progresele igienei din cei din urmă anĭ" de Dr. I. Felix. — Confer. 11: „Programulŭ generalŭ alŭ conferinţelorŭ Atheneului 1884—85". „Discursulŭ de deschidere" de C. Esarcu. „Elementulŭ patrioticŭ în Cronicele române" de Ionescu-Gion. „XX Aniversare a Atheneului românŭ". — Confer. 12: „Instituaţiunea militară basată pe şcólă" de generalŭ I. E. Florescu, — Bucuresci, editura librăriei Socecŭ et Comp. 1884—85.

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureşianu.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 8 Iuniu st. n. 1885.

Rentă de aurŭ 4% . . .	98 85
Rentă de hârtiă 5% . .	92.95
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	147.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune) . . .	98.15
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	123.
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	108.50
Bonurĭ rurale ungare . .	102.
Bonurĭ cu cl. de sortare	102.
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	102.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	101.—
Bonurĭ rurale transilvane	101.20
Bonurĭ croato-slavone . .	102. —
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	—.—
Imprumutulŭ cu premiu ung.	115.90
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului .	118.75
Renta de hărtiă austriacă	82.50
Renta de arg. austr. . .	83.05
Renta de aurŭ austr. . .	108.05
Losurile din 1860 . . .	139 20
Acţiunile băncel austro-ungare	858 —
Act. băncel de creditŭ ung.	288 50
Act. băncel de creditŭ austr.	289.20
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.86
Napoleon-d'orĭ	9.85 —
Mărcĭ 100 împ. germ. . .	60.98
Londra 10 Livres sterlinge	124.25

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 25 Maiu st. v. 1885.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%). . . .	—	90
Renta rom. amort. (5%) . .	—	93
» convert. (6%) . .	—	88
Împr. oraş. Buc. (20 fr.) . .	—	31
Credit fonc. rural (7%) . .	—	103¼
» „ „ (5%) . .	—	87¼
» » urban (7%) . .	—	10J¼
» » » (6%) . .	—	93
» » » (5%) . .	—	85¼
Banca naţională a României	1200	—
Ac. de asig. Dacia-Rom.	282	—
« » » Naţională	230	—
Aurŭ	10.20(%)	—
Bancnote austriace contra aurŭ	—	—

Cursulu pieței Brașovŭ

din 9 Iuniu st. v. 1885.

Bancnote romănescĭ	Cump.	8 94	Vênd.	8.96
Argint românesc	»	8 80	»	8.85
Napoleon-d'orĭ	»	9.84	»	9.87
Lire turcescĭ	»	11.10	»	11.15
Imperialĭ	»	10.10	»	10.15
Galbenĭ	»	5.80	»	5.84
Scrisurile fonc. »Albina« . .	»	100.50	»	101.—
Ruble Rusescĭ	»	124.—	,	125.—
Discontulŭ » . . .		7—10 % pe anŭ.		

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ se potŭ cumpĕra în tutungeria lui I. Gross.

Anunţămŭ acelorŭ onoraţĭ cetitorĭ, carĭ vorŭ binevoí a se aboná la fóia nóstră de aicĭ încolo, că avemŭ încă în reservă numerĭ dela începutulŭ anului 1885 prin urmare potŭ sĕ aibă colecţiunea completă.

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei.“

Beiŭ, Vodă, Domnŭ

ROMANŬ ISTORICŬ

de *Theochar Alexi.*

Apare în broşurĭ à 20 crucerĭ, 50 banĭ una cu ilustraţiunĭ originale.

Romanulŭ va fi completŭ cu 34 broşurĭ.

Orĭ ce librarŭ, colportorŭ, legătorŭ de cărţĭ etc. este gata a procura aceste broşurĭ franco, duse la casele onor. cetitorŭ.

Acéstă scriere este unică în tótă literatura română, căcĭ în ădevĕrŭ nu posedămŭ nicĭ unŭ romanŭ originalŭ coprindêndŭ peste 1000 de paginĭ din care, nicĭ una nu este lipsită de interesŭ pentru orĭ ce cetitorŭ.

O variaţiune bogată, precum nu oferă nicĭ unulŭ din romanele traduse, apoi interesulŭ ce ni sĕ excită pentru faptele istorice, preface lectura acestui romanŭ în o adevĕrată plăcere, în unŭ bogatŭ isvorŭ nu numai de distracţiune ci şi de instrucţiune.

Textulŭ romanului este însoţitŭ de ilustraţiunĭ, care şi aceste sunt originale, compuse de unŭ artistŭ anume pentru acéstă scriere. Ea cuprinde istoria României, începêndŭ cu fanariotulŭ Caragea, trecêndŭ la revoluţiunea eterii grecescĭ şi a lui Tudorŭ Vladimirescu, a căruí viéţă, fapte şi mórte tragică sunt cu de amĕnuntulŭ descrise, atinge revoluţiunea dela 1848, tractéză pe largŭ Domnia lui Cuza, dândŭ unŭ tablou amenunţitŭ despre acea epocă şi încheiă cu alegerea lui Carolŭ de Hohenzollern.

Firulŭ, pe care sĕ înşiră aceste tablourĭ istorice, sĕ compune din unŭ sujetŭ sensaţionalŭ în tótă puterea cuvêntului. — Unŭ tată, perdêndŭ zestrea fiicei sale, într'o scenă, unde acésta o reclamă dela elŭ, îşĭ ese din fire şi o lovesce de mórte. Pentru a scăpa de pedépsa legii, o târesce în grădină, unde îi taie capulŭ, îngropându-lŭ, pentru a face sĕ crédă lumea, că cadavrulŭ fără capŭ, este alŭ altei persóne. Cu tóte astea sĕ vede silitŭ a mărturisi faptulŭ şi este condamnatŭ la muncă silnică. După câtva timpŭ sĕ descoperă că . . . . dar cine voiesce a sci ce se descoperă, citéscă romanulŭ, unde va găsi cu ce sĕ-şĭ aţîţe, ş'apoi cu ce sĕ-şĭ astêmpere curiositatea.

Cine-şĭ procură intregulŭ opŭ de-a-dreptulŭ dela tipografia editóre plătindu-lŭ de-o dată înainte, sĕ va profita de economisirea portului adică va avea sĕ trimétă numai câte 15 crucerĭ de broşură séu pentru **34 broşurĭ 5 fiorinĭ.**

Tipografia Alexi,
BRAŞOVŬ.

Tóte administraţ'unile diarelorŭ româneseĭ suntŭ rug tte a ne face oferlă pen ru publicarea acestui anunţŭ.

Mersulŭ trenurilorŭ

pe linia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a călei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	5·00	7.45	—
Predealŭ	—	9 45	12.50	—
	—	9.47	1.09	—
Timişŭ	—	10.11	1.40	—
Braşovŭ	—	10.44	2.27	—
	6.22	10.51	2.55	—
Feldióra	7.01	11.18	3.38	—
Apatia	7.33	11.36	4.17	—
Agostonfalva	8.01	11.51	4.47	—
Homorodŭ	8.45	12.23	5.42	—
Haşfaleu	10.10	1.19	7.37	—
Sighişóra	10 29	1.30	8.0'	—
	10.39	1.37	8.21	—
Elisabetopole	11.19	2.05	9 0'	—
Mediaşŭ	11.54	2.25	9.4?	—
Copsa mică	12.12	2.36	10.02	—
Micăsasa	12.56	—	6.20	—
Blaşiu	1.30	3.13	6.59	—
Crăciunelŭ	1.45	—	7.15	—
Teiuşŭ	2.11	3.40	7.43	—
Aiudŭ	2.55	4.01	8.29	—
Vinţulŭ de susŭ	3.17	—	8.55	—
Uióra	3.24	—	9.04	—
Cucerdea	3.31	4.24	9 12	—
Ghirisŭ	4.09	4.49	10.23	—
Apahida	5.36	—	12.32	—
Clușiu	5.56	5.58	12.59	—
	6.08	6.08	—	8.00
Nedeşdu	6.29	—	—	8.34
Ghirbĕu	6.45	—	—	8.59
Aghirişŭ	7.00	—	—	9.34
Stana	7.26	—	—	10.16
Huiedinŭ	7.48	7.14	—	11.04
Ciucia	8.28	7.43	—	12 17
Bucia	8.47	—	—	12.47
Bratca	9.06	—	—	1.21
Rév	9.26	8.22	—	2.05
Mezö-Telegd	10 01	8.48	—	3.08
Fugyi-Vásárhely	10.20	—	—	3.39
Várad-Velinţe	10.30	—	—	3.55
Oradia-mare	10.37	9.13	—	4.06
	10.51	9.18	10.37	—
P. Ladány	12.37	10.31	12 59	—
Szolnok	2.58	12.07	4.45	8.22
Buda-pesta	6 00	2.10	10.05	10.30
Viena	6.35	2.45	10.50	—
	3.00	8.00	6.05	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ omnibus	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	—	7.15	—	—	—
Budapesta	6.47	1.45	3.15	6.20	8.0)
Szolnok	10.37	3.4	7.29	9.11	11.4(
P. Ladány	1.44	5.21	8.27	11.26	2.31
Oradea mare	5.33	6.41	—	1.28	—
Várad-Velencze	—	—	9.45	2.00	—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	2.11	—
Mezo-Telegd	—	7.14	10.28	2.31	—
Rév	—	7.42	11.36	3.18	—
Bratca	—	—	12.1(	3.41	—
Bucia	—	—	12.4?	4.01	—
Ciucia	—	8.31	1.31	4.26	—
Huiedin	—	9.01	2.56	5.08	—
Stana	—	—	3.29	5.27	—
Aghiriş	—	—	4.0'	5.50	—
Ghirbĕu	—	—	4.18	6.02	—
Nedeşdu	—	—	4.33	6.24	—
Cluşiu	—	10.01	5.05	6.43	—
	12.05	10.16	—	7.03	—
Apahida	12.31	—	—	7.26	—
Ghiriş	2.16	11.24	—	8.51	—
Cucerdea	3.12	11.43	—	9.31	—
	3 32	11.45	—	9.43	—
Uióra	3.41	—	—	9.51	—
Vinţulŭ de susŭ	3.50	—	—	9.58	—
Aiudŭ	4.25	12.08	—	10.24	—
Teiuşŭ	4.50	12.22	—	10.44	—
Crăciunelŭ	5.41	—	—	11 28	—
Blaşŭ	6.0?	12.57	—	11.44	—
Micăsasa	6.40	—	—	12.18	—
Copşa mică	7.00	1.27	—	12 36	—
Mediaşŭ	—	1.45	—	1.22	6.01
Elisabetopole	—	2.06	—	1.56	6.4(
Sigişóra	—	2.31	—	2.34	7.20
Haşfaleu	—	2.50	—	3.02	8.01
Homorod	—	3.49	—	4.41	10.05
Agostonfalva	—	4.19	—	5.30	11.03
Apatia	—	4.34	—	6.03	11.37
Feldióra	—	4.53	—	6.35	12.14
Braşovŭ	—	5.20	—	7.14	1.09
	—	5.3	—	—	1.50
Timişŭ	—	6.07	—	—	2.48
Predealŭ	—	6.32	—	—	3.23
	—	7.30	—	—	4.56
Bucurescĭ	—	11.35	—	—	9.4(

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Teiuşŭ	11.09	—	3.56
Alba-Iulia	11.46	—	4 27
Vinţulŭ de josŭ	12 20	—	4.53
Şibotŭ	12.52	—	5.19
Orăştia	1.19	—	5.41
Simeria (Piski)	1.48	—	6.08
Deva	2 35	—	6.39
Branicĭca	3.04	—	7.04
Ilia	3.36	—	7.29
Gurasada	3 50	—	7.41
Zam	4 25	—	8.12
Soborşin	5.09	—	8.49
Bĕrzova	5.56	—	9.29
Conopŭ	6.18	—	9.49
Radna-Lipova	6.57	6 14	10 23
Paulişŭ	7.12	6.30	10.37
Gyorok	7.27	6.47	10.52
Glogovaţŭ	7.56	7.17	11.18
Aradŭ	8.10	7.32	11.32
Szolnok	2.39	12.00	4 53
	3.16	12.14	5.10
Budapesta	7.10	2.10	8.16
Viena	—	8.00	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ omnibus
Viena	11.00	7.15	—
Budapesta	8.05	1.45	8 (0
Szolnok	11.02	3.44	11.40
	11.12	4 02	12 00
Aradŭ	3 37	7 53	5.25
Glogovaţŭ	4.13	—	6 19
Gyorok	4.38	—	6.46
Paulişŭ	4.51	—	7.00
Radna-Lipova	5 10	—	7.23
Conopŭ	5.38	—	7.51
Bêrzova	5.57	—	8.10
Soborşin	6 42	—	5.58
Zam	7 14	—	9.28
Gurasada	7.43	—	9.56
Ilia	8.01	—	10.17
Branicĭca	8.21	—	10.38
Deva	8.47	—	11.05
Simeria (Piski)	9.05	—	11.23
Orăştiă	10 10	—	12.24
Şibotŭ	10.43	—	12.53
Vinţulŭ de josŭ	11.04	—	1.22
Alba-Iulia	11.19	—	1.40
Teiuşŭ	12 05	—	2.24

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne
Aradŭ	6.00	12.55	8.25
Aradulŭ nou	6.25	1.21	8.36
Németh-Ságh	6.50	1.46	8.54
Vinga	7.19	2 18	9.13
Orczifalva	7.38	2.36	9 25
Merczifalva	7.56	2.53	9 36
Timişóra	8.42	3.40	10.06

Simeria (Piski) Petroşenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Simeria	6 30	11.50	2.23
Streiu	7 05	12.27	3.00
Haţegŭ	7 53	1.19	3.49
Pui	8.46	2.10	4.4'
Crivadia	9.33	2.57	5.28
Baniţa	10.11	3.35	6.07
Petroşenĭ	10.43	4.04	6.39

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	6.07	12.25	5.00
Merczifalva	6.49	1.16	5.50
Orczifalva	6.51	1.34	6.07
Vinga	7.08	2.04	6.32
Németh-Ságh	7.23	2.25	6.53
Aradulŭ nou	7 40	2 54	7.24
Aradŭ	7 59	3 10	7.40

Petroşenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.
Petroşenĭ	6.49	9.33	5.28
Baniţa	7.27	10.14	6.06
Crivadia	8.06	10 54	6.45
Pui	8.50	11 37	7.25
Haţegŭ	9.31	12.17	8.02
Streiu	10.16	12 58	8.44
Simeria	10.53	1.35	9.15

Tipografia ALEXI, Braşovŭ.